

Beeldvormers in KuuB

Mieke van den Hoeven, *Structuur met zes facetten*, foto Luuk Huiskes

Vorig jaar bestond de Nederlandse Kring van Beeldhouwers (NKvB) honderd jaar. Aanleiding voor Jaap Röell, kunstkenner en eigenaar van KuuB, ruimte voor kunst en cultuur in Utrecht, om daar op eigen wijze aandacht aan te geven. Mede geïnspireerd door de expositie *Omzien in Dordrecht*, in 2018, koos hij acht kunstenaars, aangesloten bij de NKvB, op basis van kwaliteit gezien vanuit zijn persoonlijk perspectief. Het resultaat is een evenwichtige, rustige tentoonstelling met gelukkig genoeg ruimte voor variatie. Waren aanvankelijk abstractie, ruimte, volume en stapeling zijn uitgangspunten, gaandeweg gaf hij meer ruimte aan narratieve figuratie, drama en poëzie. Misschien wat minder streng – maar voor de toeschouwer zeker wat avontuurlijker.

Door Peke Hofman

Claus Bertram, Annemie Bogaerts, Mieke van den Hoeven, Henny van der Meer, Lidia Palumbi, Louis Reijnen, Rob Schreefel en Marry Teeuwen zijn de kunstenaars die Röell voor zijn expositie koos. Beeldvormers noemt hij ze: "Ter meerdere eer en glorie van de hedendaagse Nederlandse beeldhouwkunst die zo divers qua werkwijze en materiaalkeuze is dat niet meer zo makkelijk van beeldhouwers in klassieke zin gesproken kan worden, maar beter van beeldvormers". Een mooie benaming voor de acht kunstenaars die gemeen hebben dat ze op het gebied van materiaalgebruik, maar ook beeld-elementair - denk bijvoorbeeld aan kleur, compositie, ritme, volume, ruimte etc. - van hoog niveau zijn. Bij binnenkomst is de zwevende sculptuur van Mieke van den Hoeven daar meteen een mooi voorbeeld van.

De open constructie van gebogen aluminium, met in de 'knieholtes' verborgen kleurvlakken, is eerder een gevormd dan een gehouwen beeld. Zeg nu zelf. Zoals Richard Deacon in zijn vroege werk laat ook Van den Hoeven het materiaal zelf eerlijk en open spreken en is de constructie met boutjes en schroeven onderdeel van het werk geworden. Het lijnenspel van glimmende metalen stroken, onderbroken door facetten met inwendige felle kleuren, verandert voortdurend mee met de positie van de kijker.

Schipbreuk

Hoewel de expositie een wat klassieke uitstraling heeft waarbij vakmanschap, perfectie en materiaalgevoel sterk naar voren komen, zijn er ook bijdragen waar het verhalende het poëtische domineert. Neem bijvoorbeeld het prachtige werk *Schipbreuk* van Louis Reijnen. We zien de ribben van een oud schip uit de rivierbedding steken. Het vaartuig lijkt een oud Romeins transportschip dat geknakt door de stroom is neergelegd op een ondiepe plaats in het slib. Raadselachtig zijn de elf figuren - of zijn het oude palen, misschien wel zoutpilaren - die in kleine groepjes, op enige afstand van het schip uit de bodem verrijzen. Natuurlijk zijn associaties met de actuele tragedies, die zich dagelijks afspelen in met name Zuid Europa, moeilijk tegen te houden. Dat geldt ook voor het imposante bronzen beeld *Overtocht* waar een ranke lange boot wordt doorkliefd door een enorme ster. Mochten er al mensen in de boot gezeten hebben dan is voor hun ogen de hemel naar beneden gevallen. De beelden roepen deze associaties op, maar de toeschouwer wordt ook uitgenodigd zijn fantasie te gebruiken, een eigen verhaal te maken.

De dramatiek die onderhuids voelbaar is manifesteert zich nog meer in het werk van Lidia Palumbi. Drie werken van haar die verwijzen naar afschuwelijke gebeurtenissen, misschien wel het einde der tijden, zijn voor mij het hoogtepunt in deze tentoonstelling. De werken zijn weliswaar klein van formaat, maar niet minder krachtig van uitstraling. Ze bezitten een verborgen energie. *Holocaust* en *L'Ultimo Duomo* zijn daar goede voorbeelden van, maar het werk getiteld *Quel che Rimane*, is mijn favoriet. Niet om vrolijk van te worden, wel om kippenvel van te krijgen. Wat rest er, ja... en na wat? Een desolaat minilandschap met restanten van een brievenbus? Een skelet van een speeltuin? Hing daar niet de schommel? Naast de lantaarnpaal? Het lijken fragiele overblijfselen van wat eens onderdeel was van beschaving. De overgebleven constructies houden zich nauwelijks staande. En het landschap is bijna leeg. De verhoudingen die Palumbi gebruikt, de huid van het brons en het monotone karakter, maken het beeld nog kwetsbaarder. Het is alsof de kunstenaar een plakje uit een wereld heeft gesneden, misschien wel die van ons, in ieder geval een wereld die het niet gered heeft. De keuze van Jaap Röell gaat wat mij betreft over de verscheidenheid die de ruimtelijke kunst biedt. Zonder het altijd eens te zijn, zo gaat dat met persoonlijke keuzes, voel je in het werk van alle deelnemende kunstenaars een bepaalde zuiverheid en perfectie. Soms misschien wat braaf, maar hier en daar ook superspannend.

Acht beeldvormers, KuuB, Utrecht, 3 maart t/m 14 april 2019, www.kunstruimtekuub.nl